

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۹/۰۹/۰۳

صلاح الدين سعیدی

سوله - مونږ - پاکستان او امریکه!

دوشنبه د جولای به ۲۲ چې ۱۳۹۸ لیردیز لمریز کال د چنگاښ له ۳۱ نېټې سره سمون خوري د پاکستان د پوځ لو درستیز جنرال بجوه او د هغه د حکومت د مشر عمران خان او ملګري پاکستانی ټیم لیدنه او ناسته د امریکې د جمهور رئیس دونالد ترامپ سره په سپینه ماڼۍ کې وشوه.

د لوړ پوړی پاکستانی رسمي مشرتابه د قطري شخصي تجارتي هوايي شرکت په واسطه په داسې حال کې امریکې ته سفر وکړ چې د پاکستان هوايي شرکتونو پروازونو باندې د پرواز نړېوال تعزیرات لږېدلې. دا سفر په داسې حالت کې کېږي چې د پاکستانی هیأت له دغه سفر څخه یو ورځ مخکې د امریکې د بهرنیو چارو وزارت رسماً یې خبرې وښودله.

د مالوماتو له مخې د پاکستان دغه لوړ رتبه حکومتی ټیم امریکې ته په امریکې کې د یو هېواد په کچه د معمولو پروتوکولي تشریفاتو نه برخمن نه شو. دغه هیأت ته د امریکې هوايي ډګر کې د امریکې د رسمي لوري لخوا هرکلی ونه ویل شو. امریکې کې ددې هیأت بڼه راغلاست ته، امریکې کې د پاکستان د سفارت او د پاکستان د بهرنیو چارو د وزیر محمود قریشي لخوا چې پخوا امریکې ته تللی وه، هرکلی وویل شو. دغه هیأت له میدانان نورمال مسافر بری بس کې سفر وکړ او په امریکې کې د پاکستان په سفارت کې په خپل درې ورځني سفر کې استوګنه لري. ویل کېږي چې د پاکستان او امریکې جمهور رئیس ننی (۲۰۱۹/۰۷/۲۲ لیردیز) کتنه او ملاقات د سعودي د ولیهد محمد بن سلمان د ترامپ د زوم جارېد کوشنر سره د خپلو شخصي اړیکو په کارولو سپارښت او د سناتور لېنډزي گراهام په سپارښت کله چې دغه سناتور د روان کال د جنوري په میاشت پاکستان ته سفر کړای وه، تنظیم او توافق شوی وه.

داسې ښکاري چې د امریکایي او پاکستانی دغه ناسته کې د سعودي د ایران ضد اهداف او پاکستان برخې، د پاکستان د بد اقتصادي، سیاسي حالت نه د وتو او د افغانستان په هکله د پاکستان د نوي لوبي د اداسي بحث صورت میندلای دی. د مالوماتو او شوو اظهاراتو نه په ښکاره ښکاري چې د طالبانو پر سر د پاکستان د مقاماتو تجارت روان او پاکستانی جانب د طالبانو او افغان حاکمیت لخوا د ناستې او تفاهم پر خپل اهمیت باندې و لو په افغانستان د خودکشو او سلهاونو نورو وژنو په عملي کولو په بری سره توانیدلای دی. تأکیداً ثابت شوه چېر د طالب په نامه د پاکستان د تجارت لړۍ

روانه او پاکستان خپل امتیازات قدم په قدم تر لاسه کول غواړي او دادی تر لاسه کوي. دا واقعیت نه دی د طالب مشران هم خبر وي چې دي.

داچې ددې امریکایي، پاکستانی تجارت په لړ کې به طالبان د ایران لمنې ته پناه ويسي او طالب مشران به څومره د پاکستان له لومو او تجارت څخه دخلاصولو په لړ کې به سر په سلامت یوسي او یا د ایران او یا روسانو لمنې ته پناه یوسي او په دې به قادر شي او که نه، او یا به دپاکستان د تجارت موجه وسیله پاتې او د افغانستان د خلکو د تراژیدۍ د وړدېدو لامل شي او یا به افغاني او اسلامي معقولو، رغنده ممکنو، عملي اقداماتو ته متوصل شي، دا هغه حالات، امکانات اوممکنې سناریو گانې دي چې زمان به دهغو درست ځواب ووايي.

د ټولو نه مهمه او د تأسف او خام سیاست خیر ده چې افغانان او نړۍ ورته پام وکړي او هغه دا چې د سیاست اصلي موخه د خپلو گټو د خوندي کولو خبر او موخه ده. داچې امریکه او پاکستان به خپلې گټې خوندي کول غواړي او کوي شک نه شته. داچې د افغان لوري او مظلوم افغان ملت گټې به دلته څوک تأمیني کړای شي، هغه سوال دی چې دافغانستان اولس مخکښانو، سیاسونو، او افغان موجوده کابل حاکمیت ته راجع کیږي.

داسې ښکاري چې دلته د افغان مظلوم اولس د لاسو کولو قربانۍ د خبرو او مذاکراتو اساس او بنسټ نه تشکیلوي او جناب ترامت وایي چې د «پاکستان په مرسته او مشوره به له افغانستانه وځي»

امریکه او نړۍ دې په ده باور ولري چې له افغانستان د هغه امریکایي وتنه؟! چې د پاکستان په مشوره او مرسته وي، او افغانستان کې د پاکستان د ملیشو د عدم مداخلې او نورو افراطي ډلو د تحركاتو دمخنیوي عملي لارې چارې په کې په نظر کې ونه نیول شي او د امریکې د افغانستان نه د وتلو تدابیر د پاکستان په مشوره او مرسته وي په یقین به د امریکې په اقتضاح او د افغانستان د غمیزې به سختې وړدېدو تمام او موجب شي.

تمام شواهد اومستندات ثابتوي چې د سیمې او په رأس کې افغانستان دخلکو د تراژیدۍ یو ستر لامل او افغانستان کې د نړېوالې او امریکې د ناکامېدو یو ستر لامل د پاکستانی استابلیشمنټ دوه مخی، مکار سیاست دی او که اوس هم افغانستان کې سوله او تفاهم؟! د جناب ترامپ د اظهاراتو سره سم د پاکستان په «مشوره او سپارښت» راځي نو دا پاکستانی سوله او مشوره به د امریکې او افغانستان دنورو سترو مشکلاتو او کرکچو لامل شي.

دافغانستان خلک او نړېواله ټولنه دې برخه کې دپاکستان د سیاستو بدې تجربې لري او د پاکستان د قول او عمل تر مېنځ ستري، مکارې فاصلې وي او دي.

پاکستان د سیمې میلیونهاو انسانو ژوند ژغورلای شوه، چې د ترور او دهشتروزنه او صدور نه لاس اخیستلای وه او لاس واخلي. خو عمل کې یې دا کار ونه کړ او دادی امریکه ورته د امتیاز او ډالرو د تر لاسه کولو لپاره ترور او دهشت د روزنې او له نړېوالې ټولنې د ارزونې به لړ کې پاکستان ته د امتیاز او مهم رول تأکید کوي. نړۍ امید لري چې د پردې تر شا پاکستان ته دقیق او عملي تغیر توافق شوی شوي چې جرم او جنایت نه لاس واخلي. او دا کار عمل کې وکړي.

افغانستان کې د پاکستان نفوذ او د پاکستانی پیرانو او گیلانینانو او اجنتانو وجود هیڅ څوک منکر نه دي خو دا نښاید پاکستان ته د جزیه ورکولو مشروعیت لپاره وکارول شي.

داچي پاکستانی لوری طالبانو د افغان حاکمیت سره د کښاستو فیصله وکړه د سهیل شاهین او طالب مشرتابه لپاره باید جالب خبر وي، خو نړی دې هم خبره وي چې د کرکیچ اصلی مرکز او متفکر مغز د پاکستان استخباراتي ادارې او پوځ دی.

تمام تېرو ۴ لسيزو او د اتمه میاشتنيو طالب او امریکي د سولي مذاکراتو شواهد او مستندات ثابتوي چې پاکستان دې برخه کې عملي اقدام نه دي کړای. د طالب پاکستان دې مطالبې چې د افغانستان اساسي قانون، موجود حاکمیت نه مني او اول د امریکي سره د توافق او بهرنیو د وتلو خبر اول مطرح کوي د ظاهر او شکل له لحاظ کوم اساسي مشکل نه لري خو عمل کې د یوې بلې غدارۍ او پاکستانی توطیې لری ثابتوي چې د کرکیچ او غمیزی د اوریدو لامل به وي. مونږ د بهرنیو ځواکونو د وتلو ملاتړ، د افغانستان د اوسني اساسي قانون او نظام تغیر کې د افغانستان اولس د پرېکړو اساس باندې تأکید کوو او دې برخو کې د یوې ډلې او محدودو د پردو شاته معاملو کلکه غندنه کوو. افغان ملت په تېرو نولسو کلو کې ستري قربانۍ ورکړي او نظام ایجاد شوای چې دهغه د شکل او فورم د تغیر لپاره باید د قانوني او مسالمت آمیزو وسایلو نه کار واخیستل شي. مونږ په دې سلسله کې د مؤقت حکومت سناریو په کلکه ردوو.

دسولې دتحقق لپاره هر اړخیز توافقات باید وشي او د هغو په سلسله کې د ملت د ارادې تمثیل لپاره نوی ساختارونه او تشکلات مېنځ ته راځي چې د هغه په پایله کې اوربند تأمین او نړېوال تضمینات ایجاد او دانتخاباتو خواته لار شو، نوکیدای شي د موجود حاکمیت صلاحیتونه په دې برخه کې د بحث لاندې ونیول شي او محدود کړای شي. اما د نظام رنګول او د مؤقت حاکمیت په نامه ساختارونه جوړول د افغانستان او سیمې د خلکو د غمیزی داوریدو په قطعي ډول مخالفت کوو.

مونږ د نړېوالې ټولنې هلې ځلې چې د هغه به نتیجه کې د افغانستان خلک د تصمیم اصلي مرجع په خپل نوشت شي ملاتړ کوو او ټولو هغه ناستو او ولاړو غندنه کوو چې دافغانستان په هکله د افغانستان د خلکو د ارادې پرته تصمیم او پرېکړي وي او یا هغه ته منجر شي.

حق په کامیابیري او افغان اولس به سولي او سوکالی ته (ان شاء الله) رسیږي. په افغان مخکښانو او با عزته او متعهدو انسانانو ده چې دې برخه کې خپل رسالت اداء کړي. حق او منطق یې عاملو زموږ وجیبه ده او دې برخه کې تعلل او ځان ته تېروتنه ورکولو مجاز نه دي. ومن الله التوفیق

یادونه:

که چیرې گران لوستونکی و غواړی چې ددی لیکوال نوری لیکنی هم ولولی، نو کولای سی چې، پر انځور باندی د «کلیک» په اجرا کولو سره د لیکونکی نور مطالب د «آرشیف» فهرست ته، لار بنودنه تر لاسه کړی!